

ДЕО ПОРОДИЧНО-ФАМИЛИЈАРНЕ ПРЕПИСКЕ

1. Миланово писмо Бапки из Софије, послато 26. јула 1961.

26. VII 1961.

Моја мила и драга Бапка,

Још данас ти честитам рођендан јер не знам када ћеш примити ово писмо. Овде нам је добро. Били смо у цркви Александра Невског чије су куполе златне. У њој има јако лепих слика, које представљају целу Библију. Олтар је направљен као друга црква са златним куполама. И сви свећњаци који стоје и виси су од злата. Видели смо и једну руску цркву. Сам, пошто већ познајем Софију а имам и план, био сам у пет разних цркава од којих је једна, Св. Георгија, још из римског времена, два музеја итд. Да ли си здраво моја мила бабушка и да ли је здраво Љубица.

Пиши ми,
Миша

2. Миланово недатирано писмо Николи Цветковићу

Драги брате,

Молим те да ме извиниш што ти тек сада шаљем ово. За казну сам превео једну песму више. Трудио сам се најбоље што могу али право да ти кажем

не изгледа ми баш сјајано. Ако можеш да их употребиш мени ће бити мило. Молим те, ако мислиш да штампаш ово, обавести ме једним писмом у ком ће броју то бити, јер ја “Нашу реч“ не читам. Пошаљи и слике кад буду готове. Више нема места за писање а већ сам убацио један лист више. Зато извини због краткоће.

Много поздрави све а тебе много поздрављам и молим те да ми опростиш.

Миша

БЕТОВЕН

Када до слуха глувог генија
Људска реч већ није долазила
Знао је буку стихија немих
И пијан страшћу, њима је
слагао хармоније – лавиринт чудесни.
Смрт је дошла. Непознат и велики
Титан прослављени, исмејани роб
Умирао је. Облак густ
Покри небо. Олуја је расла,
Застрашујући даљине.
Ројем жестоких мисли
У сусрет ноћи, беше обавијен
И тада, жеђу ненаситом мучен
Још моћни орао се подиже
Чуо је, ЧУО. Ах, винути се на литице
Дати радост синовима земље. Он је чуо
Како је гром у подножје неба ударио
А смрт је већ писала знак на челу.
Показа гордо он песницу небу
Бетовене! Тај замах твоје песнице
Страшнији је од најстрашније симфоније.

ИЗ СТИХОВА О ПУШКИНУ

У мојој младости она ме је волела...

Пушкин

Још у младости мојој он беше срцу близак
Кад се незрелих осећања слагао мутни стисак
Кад ум ми беше пун маштања лаких
Милујући руке додиром благим
Чело ми хладно и страх смиривао

Узимао је лиру. И у даљини звук се рађао
И плашљиво се дивих ја идолу моме
Да, у гроб ћу понети сећање на те године.

Драги Кокане, ево ти још његових песама које ми се допадају чак и више од ове две. Његове најлепше песме су сувише дугачке.

* * *

Вода и ваздух, муња и гром
Руда и угаљ и све на земљи
Прорезаће облаке као сабљом
Изградњом величанственом ничући
Као коње упрегнућемо таласе река
Раставиће се пред нама клисуре.
И ти ћеш видети код твојих ногу
Природу покорену теби, човече.

**3 Миланово писмо Љиљани Аћин,
од 28. јануара 1972.**

Београд
28. I 1972.

Најдража Љиљице,

Хтео сам још јуче да ти пишем али нисам нигде могао да нађем жуте коверте. Сада сам се обезбедио за извесни период. Пишем ти са поште и надам се да ћеш већ сутра добити моје писмо.

Када сам ти телефонирао, Тата је био на метар од мене па нисам могао да ти кажем колико ми недостајеш. Сем тога, правио сам се да си у Београду, па зато нисам помињао пут, твоје и слично. Могу ти рећи да сам једва успоставио везу. Ако зажелиш да ми телефонираш, мораћеш да имаш велико стрпљење. Неколико пута се чуо сигнал заузето, а неколико пута ништа, као кад сам за време Нове године звао Тату. Када сам већ почео да очајавам, чуо сам твој дивни гласић.

Зуб је намештен али му докторка прориче скори крај. Тата урла нон стоп о шишању и ја сам му обећао да ћу то сутра да обавим.

По цео дан учим и мислим на тебе. Чак сам ти написао и песму:

САН МОЈЕ ЉИЉИЦЕ

Девојко!
Нежни шапат твојих усана

Зауставља старе таљиге времена
За један тренутак.

Очарана осмехом твога сна,
Ноћ плашљиво застаје на свом путу
За један тренутак
И тихо, шапуће Месецу дахом вечности

На црној кадифи ноћног неба,
Звезде трепере
И стидљиво те гледају.

Немој баш много да се смејеш, Љиљице, али то сам ти написао зато што те волим и једва чекам да ти изгрицкам нос.

Пиши ми Љиљице. Воли те и једва чека да те опет види,

Миша

**4 Миланово писмо Љиљани Аћин,
од 1. фебруара 1972.**

Београд
1. II 1972.

Најдража Љиљице,

Твоје писмо сам добио данас поподне и одмах ти одговарам, али ћеш га вероватно примити тек трећег, јер сад је већ шест сати. Да ли си добила моје друго писмо, које сам ти писао у недељу?

Твоја слика ме је јако обрадовала. На њој изгледаш прекрасно са дивним шишкицама и сањалачким погледом. Пошаљи ми молим те и неку из забавишта. Ја нажалост немам неку новију слику, али сам пронашао један примерак, као онај што га имам у индексу. На тој слици имам 17 година.

У Београду је почео да се даје нови филм са Луј де Фином. Зове се: „Блажен међу женама“. Гледаћемо га обавезно кад будем завршио са Квантном.

Написао сам ти још једну песму Љиљице, да те мало развеселим.

ЧЕКАЊЕ

Желео бих да те нађем у сновима
Уморан од чекања очи кад склопим
Да пливамо по мору времена
Док се у њему сав не истопим

Желео бих да те чујем у корацима
Што разбијају ноћ над градом

Да устанем... пођем са њима
И у сну ти усне додирнем крадом

Желео бих да те видим у звездама
Што и над тобом тихо трепере
Да саткам писмо од мојих надања
И пошаљем га поштом вере

Желео бих да те осетим у лахору
Зауздам га мирисом шуме неке
Разбијем, умножим, вратим да у хору
Свитањем ти причају поруке далеке.

Пиши ми што пре Љиљице. Са нестрпљењем очекује свако твоје писмо и једва чека да те изљуби твој Мишица, који те обожава.

P.S. Поздрави Сањицу, поголицај је по обрашчићима и засмеј уместо мене.

Воли те Миша

**5 Миланово писмо Љиљани Аћин,
од 4. фебруара 1972.**

Београд
4. II 1972.

Најдража Љиљице,

Данас сам био пријатно изненађен са твоја два писма и са прекрасном сликом са Сањицом. Твоја слика је дивна, и тако се лепо види топли и меки стомачић. Сањица је прекрасна, нарочито на оној где се смеје и батрга. Ја сам открио једну кутију са старим дупликатима слика и шаљем ти две у писму. Прве се сећаш, а друга је снимљена на извору Црног Дрима код Светог Наума пре десетак година.

Песму сам писао негде око два сата после поноћи и било ми је потпуно доста учења, спавало ми се и почео сам да мислим на тебе и тако желео да будеш поред мене. Писао сам како ми је шта падало на памет па је због тога можда мало недотерана. Када сам написао стих:

Желео бих да те нађем у сновима
Уморан од чекања очи кад склопим

замишљао сам како мислим на тебе кад се будим, и с времена на време, у току дана и увече. И када заспим желео бих да те опет сретнем у сновима тако да стално, бар у мислима, будемо заједно.

Што се тиче задњег стиха, он гласи:

Желео бих да те осетим у лахору
Зауздам га мирисом шуме неке
Разбијем, умножим, вратим да у хору
Свитањем ти причају поруке далеке.

Стајао сам на прозору а напољу је пиркао ветрић, који је долазио преко Дунава, можда из Зрењанина. И ја сам желео да осетим тебе, и да га вратим назад. Теби. Желео сам да га усмерим на неку шуму, где би га крошње јела и борова зауставиле, и између чијих стабала би се разбио на ситне лахорчиће, који би доћарлијали до тебе и миловали те ујутру. Можда то нисам успео у потпуности да ти дочарам, али ако сам мојој најдражој, најслађој Љиљици причинио макар мало задовољства, пресрећан сам.

Мени је испит мало померен и писмени ће бити у суботу 12. II у 14 ч. Резултати ће бити у понедељак а усмени или у понедељак или у уторак. Донеси ми Љиљице „Три човека у чамцу“, јер ће ми то бити одлично после испита. Ја не излазим нигде, само учим и понекад одем до Немање или Јован дође до мене. Чак и не читам нарочито. Прочитао сам једну књигу за све ово време, „Месечев камен“ од Милорада Павића. То је збирка песама са неколико прича, иначе веома интересантна.

Највише ми се иначе свиђа, моја Љиљице, када ми у писму напишеш: „Твоја Љиљица“. Сада ћу поћи на твој факултет да видим има ли каквих обавештења и писмо ћу завршити на пошти.

Најдража Љиљице. Био сам на факултету али тамо нема никаквог обавештења. Питао сам једног човека на шалтеру код улазних врата, изгледа чувара или домара, али он појма нема. Рекао ми је да дођем сутра пре подне и питам на шалтеру за обавештења. То ћу и урадити па ћу ти онда телефонирати у пет, шта је било. Надам се да ћеш до тада добити моје писмо јер га завршавам на пошти у Змај Јовиној. Пиши ми Љиљице.

Воли те и једва чека да те загрли и изљуби и изгрицка увце и обрашчиће, твој
Мишица

**6 Миланово писмо Љиљани Аћин,
од 7. фебруара 1972.**

Београд
7. II 1972.

Најдража Љиљице,

Када си се данас насмејала у једном тренутку преко телефона, тако сам пожелео да те загрлим и да будемо заједно. И тако ми је било тешко што нисам могао да ти кажем колико те волим јер су ту били и Тата и Мама. У задње време ме је захватило неко расположење да ти стално пишем песме, мада сам незадовољан њима, јер осећам сиромаштво свога језика кад почнем да мислим о теби. Јуче увече, тј. данас ујутру (око један после поноћи) написао сам ти још једну. Ево је:

Топлином си својом грејала ми дане
Док си била самном несташна ко птица
Радост твога дивног, умиљатог лица
Чинила је зору лепшом када сване.

Уснама си хтела зима да нестане
Да дође пролеће прекрасних пегица
Погледом ти си твојих црних звездица
Чинила да време за мене престане.

Хтео сам да ти напишем сонет, то јест да ту буду још две строфе по три стиха, али ми то није успело.

Као што сам ти рекао, шаљем ти ове две слике у писму. Мој Тата је ту испропао грозно, као да има деведесет година а Мама је сва рашчупана, јер је тада дувао доста јак ветар.

У Београду је почео да се даје још један филм који би желео да гледамо заједно када се вратиш и ја завршим са Квантном. То је „Аеродром“ са Берт Ланкастером и Дин Мартином. Јован га је гледао и каже да је одличан. Ја сам једино гледао на телевизији „Чежња под брестом“ са Ентони Перкинском и Софијом Лорен и филм ми се јако допао, мада је то можда и последица глади да гледам било шта.

Пиши ми Љиљице и то што пре, јер са нестрпљењем очекујем твоја писма. Пиши ми кад год желиш, немој да очекујеш баш увек прво моје писмо, јер сам помало лењ, а тако сам срећан кад ми Мама ујутру каже: „Има писмо за тебе“. Воли те и жели да што пре изљуби своју Љиљицу, њен

Мишица

**7 Миланово писмо Љиљани Аћин,
од 27. јула 1972.**

Београд
27. VII 1972.

Моја најдража и најмилија Љиљице,

Данас си ме обрадовала својим писмом и ево одмах ти одговарам. Данас сам био код друга [Зоран Ивановић] на Опсерваторији да видим за посао. Он није примљен на Хварску опсерваторију јер су пресахли неки кредити па је још нису довршили. Расписали су конкурс за сада само за једно место, које је добио неко из Загреба. Према томе, он остаје и даље овде у Београду, па ја не могу да ускочим на његово место. Причао ми је да се може десити да оде септембра, октобра на Хвар, ако тада распишу неки нови конкурс. Иначе, Опсерваторија у Београду ће вероватно моћи да прими новог службеника после Нове године.

Прошетао сам се до твог факултета. Тамо су објавили да је пријава испита од 1. до 5. септембра у секретаријату Славистичког одсека.

Моје најдраже и најмилије сунашце, извини што ми је рукопис тако лош, али пишем ти на коленима на кревету у средњој соби. Руси су стигли и избаци-

ли ме са мог лемна. Моја тројуродна сестра Галина је професор руског језика а њен муж је Грузин Шалва Васиљевич Колотадзе. Наша мала Љиљница ће имати два четворојуродна брата и сестру – Грузине.

Пиши ми моја Љиљнице. Ја ћу ти неки дан телефонирати када будем сам у соби, мада ће то бити врло тешко јер је мој стан јако насељен.

Воли и поздравља своју Љиљницу и своју Шљапкицу са младежићем и своју Шљапкицу без младежића и своје пегике, твој

Мишица

**8 Миланово писмо Љиљани Аћин,
од 7. септембра 1973.**

Београд
7. IX 1973?.

*(жиг поште на коверту, том датуму одговара нетак,
четвртак одговара за 1972. Година на коверту није јасна)*

Моје најдраже сунашце,

Извини што ти тек данас пишем. Разлог за то је страховито глуп. Заинатио сам се да нађем жути коверат за моју Грицу а њих нема па нема. Ево пишем ти са главне поште да би што пре добила писмо. Било ми је тако дивно кад смо били заједно, али тих неколико сати је тако брзо прошло. Ја сам опет забрља-вио од учења и појма немам који је данас датум. Претпостављам да је четвртак али ни то нисам сигуран. Нисам нигде излазио. Ухватила ме је грозна паника због испита али сам углавном добро расположен. Све више се одушевљавам Математичком гимназијом и некако се осећам као да ће ме сигурно примити.

Био сам у редакцији „Дела“ (То је оно место на Теразијама где сам те ву-као). Тамо ме је један од уредника, неки Божа Вукадиновић, дочекао веома лепо. Рекао ми је да дођем за недељу дана са хрпом песама, јер на основу онога што је прочитао сматра да ту има ствари које вреде и које би се дале објавити.

Пиши ми што пре. Напиши ми када да ти телефонирам да би ме обавестила када ћеш доћи. Обожава те и једва чека да се наши планови остваре, твој

Мишица

**9 Писмо Николе Цветковића Милану и Љиљи Димитријевић,
од 29. марта 1974.**

Милан и Љиља ДИМИТРИЈЕВИЋ
Булевар револуције 126
11000 БЕОГРАД
29. III 1974.
Хвар

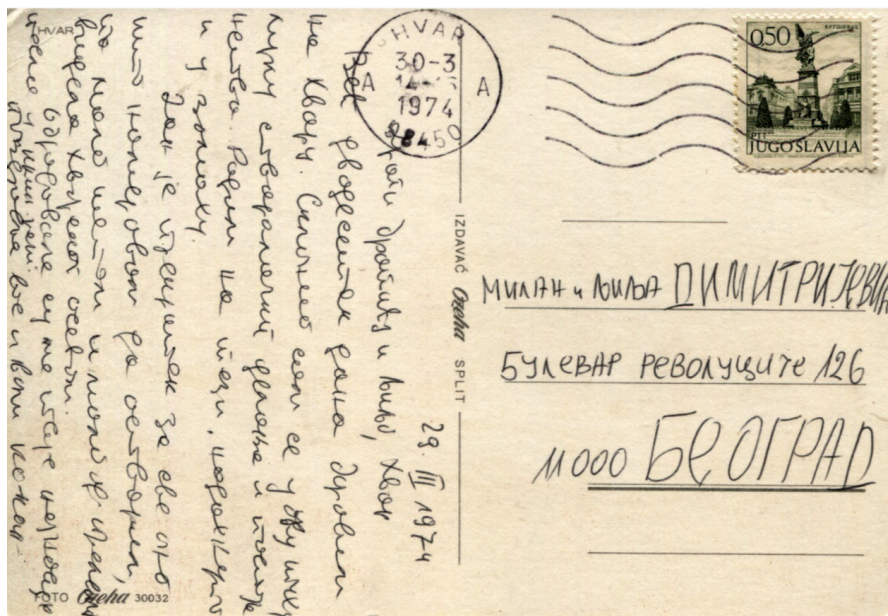
Драги братићу и Љиљо,

Већ двадесетак дана боравим на Хвару. Склонио сам се у ову тиху луку стваралачког делања и постојанства. Радим на тези, надахнуто и у замаху.

Дан је прекратак за све оно што намеравам да остварим, па мало шетам и мало од прелепог видела хварског осећам.

Обрадовале су ме твоје најновије песме у „Књиж. речи“.

Поздравља вас и воли Кокан.

**10 Писмо Николе Цветковића Милану и Љиљи,
од 21. марта 1976.**

21. III 1976.

Лесковац

Драги братићу и Љиљо,

Хвала Вам за пажњу и спремност да ме дочекате и примите као свог најрођенијег. Са толико предузимљивости и решености сте свему пришли, па моје изостајање примите као да сам био са Вама.

Од тетке сам јуче добио једно предивно писмо у коме јавља о течиној активности у оквиру Друштва пријатеља Хвара. Приликом доласка у Београд јавићу Вам се. Поздравља Вас и воли Ваш Кокан.

**11 Писмо Николе Цветковића Милану и Љиљи,
од 21. августа 1976.**

21.VIII '76.

Власина Рид

Драги моји,

Више од петнаестак дана боравим у овим пределима неизрециве лепоте откривајући јој тајне и чаровитости. Вероватно ћу још толико пробавити овде дописујући наметнута ми поглавља за тезу.

Са мало закашњења примите ти и Љиља (јер и она је понешто „повукла“ током твојих магистарских студија) – моје срдечно честитање. Твоја књига добила је угледно место у Завичајном одељењу које је и стална изложба, а окупља дела аутора родом из Лесковца.

Пуно Вас поздравља и воли Ваш Кокан.

**12 Миланово писмо Николи Цветковићу,
од 20. марта 1978.**

Београд 20.03.1978.

Драги брате,

Спремам се да ти напишем ово писмо већ годину дана и никако да почнем. Желим да оно буде лепо сročено и достојно тебе, а то ме у ствари кочи. Ма да је пуно времена прошло, и ма да сада вероватно мислиш о другим стварима, када се сетим тебе сетим се нашег заједничког боравка на Хвару и нашег расанка на аутобуској станици. Доста сам размишљао о стварима о којима смо разговарали и створио сам о њима неке закључке које бих волео да ти пренесем.

Прошле године, почели смо да пишемо састав, који никада неће бити довршен, о колективном и индивидуалном стваралаштву. Дошао сам до закључка да је он конципиран на погрешним основама. Егзактне науке износе једну универзалну истину независну од режима у коме је настала и индивидуалних особина ствараоца. Друштвене науке и књижевност износе само једну варијанту истине, са којом се сви не би сложили нити би се сви испод ње потписали. У егзактним наукама истина је одлучујућа. Личност која је износи је од секундарног значаја као и њен морал, живот и поступци. У друштвеним наукама и књижевности често је битнија личност него дело. Опште познате здраворазумске ствари добијају потпуно друго значење ако их изговори или напише ауторитет односно већ афирмисана личност. Ако ја преведем латинску пословицу „Res non verba“ са: „Пређимо са речи на дела“, то ће бити само добар школски задатак. У другим устима она постаје максима и парола.

Друго о чему смо дискутовали, и, чега се ти можда уопште више не сећаш, али је мене покренуло на размишљање било је о употреби примера у дискусији. У физици, пракса, односно, пример је врховни арбитар. На експерименталном примеру се рађају и падају теорије. Теоријски прилази покушавају да обједине све познате примере и потврђују се или падају на новим експерименталним примерима. Више теоријских модела може да објасни исти скуп и ту се нарочито огледа индивидуалност и креативност истраживача.

У обратном смеру, од теорије ка примеру, може се ићи само егзактном дедукцијом. Овај пут је много тежи и често недоступан ономе ко до танчина није упућен у посматрану ствар. Замисли да мораш да учиш математику из књиге у којој списак теорема и дефиниција без и једног примера. (То је драстичан пример, али теорије падају управо на драстичним примерима. Класична физика пада на примерима за које човек хиљадама година није помислио да се могу

поставити.) Професионално деформисани физичари обилато користе примере у својим дискусијама, чудећи се, када скуп нефизичара одбија да по (бар у физици) уиграним правилима преиспита важење своје теорије после пар контра примера који се не уклапају у њу.

Трећа ствар о којој смо дискутовали била је да ли (извини ако се ти тога више и не сећаш или је у твом или мом сећању та ствар измењена у нешто – исто то само мало друкчије) субјекат може један доживљај који није аутентичан него лажан и исконструисан да претстави скупу слушаалаца као нешто што ће код њих побудити најузвишенија осећања и да ли ће то бити уметност или не. Као прилог тој дискусији шаљем ти један чланак из НИН-а извађен још 13. 02.1977. односно пре више од годину дана. Овај чланак је био извађен за тебе и стиже ти истина са малим закашњењем али његова актуелност је остала иста.

Решио сам да ти пошаљем и један чланак и *Васиону* који су у међувремену изашли. Како се ми и тако ретко виђамо, у будуће ћу ти своје чланке слати одмах, поштом. Ако се неки и изгуби или оштети није важно, послаћу ти други.

Иначе, нас је све јако потресло Лидијино стање. Она се налази на лечењу и њено се стање споро али стално поправља. Али то је нешто што стално стоји човеку на срцу. Ипак, са стварима које су изван његове воље човек се мора саживети или им подлећи.

Љиља је добро. Она је сада при крају седмог месеца трудноће и све је у најбољем реду.

Ја од 1.1.1978 радим у Лабораторији за физику и технику ласера у Институту за примењену физику. Ако желиш некада да ми пошаљеш писмо већег формата, учини то на адресу: Институт за примењену физику, поштански фах 24, 11001 Београд, јер је поштански фах сигурнији за пошиљке већег формата.

Тебе, Дуду, Владимира, Љубишу, тетка Загу и остале пуно поздрављају Миша и Љиља.

Милан Димитријевић

**13 Миланово писмо Николи Цветковићу,
од 21. априла 1978.**

Београд 21. 04. 1978.
Мр Никола Цветковић
Народна библиотека
„Радоје Домановић“
16000 Лесковац

Драги брате

Надам се да си примио моје писмо од 20.03.1978. Као што сам ти у њему обећао, шаљем ти одмах рад који је управо изишао из штампе. Ми смо сви добро. Љиља очекује порођај 27.05.1978. До сада је све било у реду. Тата и мама су на Хвару. Мама ће се вратити у Београд 26.04.1978, док ће се тата вратити

неколико дана касније пошто посети Мљет. Лидија је добро и ускоро ће се вратити кући. Поздрави све у Лесковцу.

Пуно те поздравља
Миша

**14 Миланово писмо из Медона Љиљи
од 25. септембра 1978.**

Миша
OBSERVATOIRE DE PARIS – MEUDON
DEPARTEMENT D'ASTROPHYSIQUE FONDAMENTALE

Meudon, le 25. 09. 1978.
5, PLACE JANSSEN
92190 – MEUDON
TEL. 99-33-1-027-75-70

Драги моји Цоки и Цвеки,

Седим у свом кабинету у Медону и мислим шта радите и како сте. Вероватно су већ почела да ти стижу писма од мене.

Ја сам првог дана кренуо из Београда доста касно. За онај воз у 17⁴⁵ уопште није било карата јер су се наши радници враћали са викенда, па сам узео карту за 19⁵⁰ за Минхен. У Минхен сам стигао сутра у пола три и одмах наставио пут за Келн где сам стигао касно увече. Ту сам преноћио и рано ујутру отишао у Есен.

У Есену сам био у понедељак и уторак. У уторак после завршетка рада конференције решио сам да одему Келн, пошто задњег дана у среду није било ништа интересантно а сви наши су се већ покупили и одлазили један за другим.

Када сам дошао у Келн рекли су ми да је седамдесетак километра око Келна све заузето јер је у Келну почео рад највећи сајам – Фотокино. Али Немци све то лепо организују. На станици су долазили аутобуси хотела из даље околне који су бесплатно превозили до неког од хотела и сутра ујутру враћали у Келн. Тако сам ту ноћ провео у граду Фројденбергу за који никад нисам чуо, на 70-так км од Келна.

Сутра сам од ране зоре лутао по Келну а у четири сата сам кренуо за Ахен где сам стигао за један сат. Тамо сам разгледао катедралу и гроб и престо Карла Великог, као и Градску кућу и центар. Пробао сам да нађем преноћиште али је због сајма у Келну све било заузето. Тако сам касно увече кренуо за Брисел где сам стигао око поноћи и одмах се сместио близу станице. У Бриселу сам остао цео сутрашњи дан и преспавао још једну ноћ. И на крају, 22. у 8¹⁵ кренуо сам за Париз где сам стигао после 11 а у Медон сам стигао на ручак.

Овде су ми резервисали собу и све је дивно а и Париз није тако далеко. Око 1 км пешке до воза, па возом 15 мин до станице Монпарнас. У суботу

сам се цео дан шетао по Паризу. Био сам у Роденовом музеју, Војном музеју, Акваријуму, Музеју француских споменика, посетио сам Наполеонов гроб, Је-лисејска поља и палату Шајо. У недељу је било овде дивно време и ја сам цео дан био у Версају. Једва чекам да будемо заједно овде и да ти све то показујем.

Надам се да ће бити лепо време када ти будеш могла да дођеш, јер овде је у новембру и децембру много топлије него у Београду пошто влада Атлантска клима. Иначе овде је време за 1 сат померено у односу на наше. Када је у Београду 12 овде је 1 сат.

Пиши ми како си ти и како је наш Цвеки. Да ли се пуно променио. Овде је време дивно и парк Опсерваторије огroman и ја само замишљам како ће он уживати у њему када буде мало већи јер се надам да ћу за Медон добити још који пут стипендију.

Све вас воли а без тебе не знам како ћу да издржим. Обожава те твој
Миша.

**15 Миланово писмо Љиљи,
од 26. септембра 1978.**

Миша

OBSERVATOIRE DE PARIS – MEUDON
DEPARTEMENT D'ASTROPHYSIQUE FONDAMENTALE

Meudon, le 26. септембар 1978.
5, PLACE JANSSEN
92190 – MEUDON
TEL. 027-75-70

Драго моје сунашце,

Ево време полако пролази и ја већ размишљам када ћемо се опет видети. Овде је данас тмуран и кишовит дан и ја мислим на тебе и размишљам како да те следећи пут доведем овде. Станујем у соби са још два празна кревета и имам своје купатило и кујну. На жалост то се може користити само две недеље. Још не знам колико ће ми наплатити али цена није велика.

Зграда у којој сам је стара пар стотина година и налази се на врху брда у огромном парку Опсерваторије. Са мог прозора се види Ајфелова кула и кула Монпарнас. Тишина је ноћу потпуна али има много комараца који су на мене навалили као на егзотични специјалитет. У згради сем мене ноћи један амерички брачни пар из Лос Аламаса у Њу Мексику (С.А.Д.).

Овде су услови за рад дивни. Ради се од 9-17 са прекидом од 12-13 за ручак.

Пиши ми. Обожава те и једва чека да те изљуби целу твој

Миша.

**16 Миланово писмо из Медона Љиљи,
од 9. новембра 1978.**

Др Милан Димитријевић
OBSERVATOIRE DE PARIS – MEUDON
DEPARTEMENT D'ASTROPHYSIQUE FONDAMENTALE

Meudon, le 9. XI 1978.
5, PLACE JANSSEN
92190 – MEUDON
TEL. 027-75-70
ТЕЛ. 99-33-1-027-75-70

Моје најдраже сунашце,

Ја сам срећно стигао у Медон и укључио се у рад. Првога дана пута стигао сам увече у Венецију и врло лако нашао преноћиште али скупо. Ујутру сам кренуо за Падову где сам остао цело преподне. У подне сам отишао за Верону где сам између осталог посетио Ромеову кућу, Јулијину кућу, Јулијин гроб и Арену која је исто тако велика као она у Пули. Увече сам кренуо за Милано. Ту сам се сместио у једном хотелчићу поред станице и онда отишао у центар. Видео сам споља Миланску скалу и катедралу али, мада милионски град, Милано је увече пуст и не личи на велики град. Људи се у страху од терориста закључавају у куће и не излазе на улицу.

У понедељак ујутру, кренуо сам возом Лутеција експрес за Париз. Прошли смо поред Лаго Мађореа, кроз Симплонски тунел најдужи у Европи, поред Леманског језера, Монтреја, Вевеја где је живео Чарли Чаплин и Лозане. Одмах после Дижона покварила нам се локомотива па смо у Париз уместо у осам увече стигли у 11.

Кад сам дошао на Монпарнас, било је већ скоро 11³⁰ није било ниједног воза за Медон. Железничари су штрајковали и ниједан воз више није ишао са станице на Монпарнасу. У реду за такси стајало је 200-300 људи али такси никако није долазио. Кад сам видео да је безнадежно да ту чекам и даље, пошао сам да тражим преноћиште али сви хотели у околини били су заузети пошто су очајни путници морали да остану у Паризу док се штрајк не заврши (Узгред, сада у Паризу штрајкују и чистачи улица и цео Париз је пун ђубрета и смрди). Пошто добро познајем Монпарнас кренуо сам мало даље према једној улици где сам знао да има хотела. Ту сам нашао место и коначно легао тек у пола два.

Сутра ујутру кренуо сам за Медон, где ме је чекала соба у Опсерваторији. Лепо сам се одморио и почео да радим и стално мислим на тебе и Цвекија и на то када ћеш да дођеш. Овде је време изузетно лепо. Стално сија сунце и топло је тако да сви иду без мантила. У другим собама су један Американац украјинског порекла, Рус и Шпанац, тако да нам је заједничка кухиња међународна.

Лесаж те пуно поздравља и пита када ћеш да дођеш. Ја и он планирамо, ако буде лепо време, да у недељу посетимо замак Во ле Виконт који је подигао Фуке министар финансија Луја XIV.

Пиши ми одмах како си и писмо обавезно шаљи авионски. Обожава те и воли, воли, воли твој Миша (и љуби Цвекија уместо мене).

**17 Миланово писмо из Медона Љиљи,
од 13. новембра 1978.**

Др Милан Димитријевић
OBSERVATOIRE DE PARIS – MEUDON
DEPARTEMENT D'ASTROPHYSIQUE FONDAMENTALE

Meudon, le 13. XI 1978.
5, PLACE JANSSEN
92190 – MEUDON
TEL. 027-75-70

Драга моја Љиљице,

Овде је јако лепо и мада радим сваки дан, ја сам се одморио доста и све би било одлично када би и ти била ту. У суботу је овде био велики празник, 11. новембар је дан победе над Немачком у Првом светском рату. Била је војна парада на Јелисејским пољима, разне церемоније на тргу Етуал и цео је Париз био у празничном расположењу. Ништа није радило тако да сам успео да одем и видим сем разних церемонија само Палату открића која је била отворена.

У недељу сам био код Лесажа на ручку, а после ручка смо пошли колима до замка Пјерфон који је удаљен од Париза отприлике као Зрењанин од Београда. Оданде сам ти послао разгледницу. Замак је једно време био царска резиденција Наполеона III за време другог царства. Иначе у њему је снимљена већина француских историјских филмова са Жаном Мареом, јер је одлично очуван и близу је Париза.

У повратку смо посетили Компјењску шуму и место на коме је потписано примирје у Првом светском рату, у железничком вагону чија се копија тамо налази (у оригиналу је по Хитлеровој жељи потписана капитулација Француске у Другом светском рату а затим су га Немци уништили). После смо отишли до Компјења и споља разгледали замак и градску кућу. У повратку смо прошли поред аеродрома Шарл де Гол у Роасију ан Франс и аеродрома Бурже који смо разгледали.

Сада седим у рачунском центру и чекам да прође програм. Када ћеш да дођеш јер о томе треба већ сада водити рачуна. Да ли си примила моје писмо у коме сам ти послао овлашћење за подизање плате? Пиши ми како си и како је наш Цвеки. Воли те и обожава, твој

Миша.

**18 Миланово писмо из Медона Љиљи,
од 15. новембра 1978.**

Миша

OBSERVATOIRE DE PARIS – MEUDON
DEPARTEMENT D'ASTROPHYSIQUE FONDAMENTALE

Meudon, le 15. XI 1978.
5, PLACE JANSSEN
92190 – MEUDON
TEL. 027-75-70

Драга моја Љиљице,

Ја са нестрпљењем очекујем када ћу да добијем прво писмо од тебе и у пошти Опсерваторије су ме упознали јер им сваки дан досађујем. У уторак је овде био општи штрајк, па сам и ја штрајковао, односно био сам у Паризу цео дан. Био сам у Поштанском музеју, где сам видео прву поштанску марку на свету, марке афричких држава од злата и тродимензионалне марке Бутана. Затим сам био на гробљу Пер Лашез где су између осталих сахрањени Абелар, Колет, Едит Пијаф, Ла Фонтен, Молијер, Морис Торез, Геј Лисак, Тјер, Давид, Жерико, Шопен, Белини итд. После сам ишао у Националну библиотеку и на крају у музеј Гревен. То је француски музеј воштаних фигура, који није тако леп као онај Мадам Тисо у Лондону, јер француски закон забрањује узимање отисака са лица живих људи тако да фигуре нису баш изузетно верне али је јако занимљив и једва чекам да ти га покажем.

Иначе понекад се тако растужим мислећи на тебе и Цвекија и чини ми се да се тако давно нисмо видели. Пиши ми што пре како си и шта радиш и како је наш син. Овде је време јако лепо али је прохладно. Као премијера даје се *Смрт на Нилу* по роману Агате Кристи са масом познатих глумаца али некако немам времена да идем да га гледам. Пиши ми што пре и то авионом. Обожава те и воли воли воли..., твој

Миша.

**19 Миланово писмо из Медона Љиљи,
од 17. новембра 1978.**

Др М. Димитријевић

OBSERVATOIRE DE PARIS – MEUDON
DEPARTEMENT D'ASTROPHYSIQUE FONDAMENTALE

Meudon, le 17. XI 1978.
5, PLACE JANSSEN
92190 – MEUDON
TEL. 027-75-70

Драга моја Љиљице,

Ових дана некако стално мислим на тебе и Цвекија и волео бих да смо што пре опет заједно. Стално чекам писамце од тебе и састављам програм где ћу

те све водити по Паризу. Иначе радим по цео дан, јер је овде радно време од 9 до 5 а увече одлазим у Париз. Овде је јако лепо али би још лепше било када би ти била са мном. Када следећи пут будем добио студијски боравак обавезно ћемо ићи заједно, а пошто ће то бити за једно три године можда и са Цвекијем. Иначе овде је време дивно и надам се да ће такво бити и у суботу и недељу јер то су за мене главни дани за разгледање. Пиши ми што пре јер сам овима на пошти досадио распитујући се за писмо.

Овде је, као цртани филм, сем *Астерикса и Клеопатре* почео да се даје и *12 радова Астерикса* а сем тога има огроман избор свих врста филмова, али карте су знатно скупље него код нас. Коштају између 5 и 8 хиљада а треба још дати 400-500 динара бакшиша. Сви на сваком кораку пружају руку и кукају: бакшиш, бакшиш као да сам у Турској. Обожава те твој

Миша.

**20 Миланово писмо из Медона Љиљи,
од 20. новембра 1978.**

Др Милан Димитријевић
OBSERVATOIRE DE PARIS – MEUDON
DEPARTEMENT D'ASTROPHYSIQUE FONDAMENTALE

Meudon, le 20. XI 1978.
5, PLACE JANSSEN
92190 – MEUDON
TEL. 027-75-70

Драга моја Љиљице,

Ове суботе и недеље скитао сам се по цео дан и у Паризу и ван њега. Био сам у Шартру, у дворцу Vaux le Vicomte и у Фонтенблоу. Време је дивно и када сам био у Во-у небо је било без иједног облачка и дворац је изгледао као из бајке. Иначе њега је саградио Фуке, министар финансија Луја XIV за пет година. И онда је начинио фаталну грешку. Позвао је краља у госте. Луј XIV је тад видео невиђену раскош био је послужен из златног прибора за јело и видео је један од најлепших двораца са прекрасним парком. Али он је почео да завиди Фукеу (а мало је двораца на које би Луј XIV могао да постане завидан) и оптужио га је за несавесно вођење државних финансија, ухапсио и одузео му дворац. Дворцем је био толико одушевљен да је његове градитеље узео у своју службу и они су му касније саградили Версаљ.

Овде је све дивно само што сам се ја страшно ужелео тебе и Цвекија а брине ме што нисам добио ниједно писмо ни од тебе, ни од мојих тако да не знам како сте. Пиши ми што пре о свему. Овде је већ уторак 21. јер је управо прошла поноћ и сада ћу да легнем јер сутра морам да радим. Обожава те и воли, воли и једва чека да те види,

Миша.

**21 Миланово писмо из Медона Љиљи,
од 23. новембра 1978.**

Миша

OBSERVATOIRE DE PARIS – MEUDON
DEPARTEMENT D'ASTROPHYSIQUE FONDAMENTALE

Meudon, le 23. XI 1978.
5, PLACE JANSSEN
92190 – MEUDON
TEL. 027-75-70

Драга моја Љиљице,

Ево прошло је већ 18 дана како сам овде а још нисам добио ни једно писмо ни од мојих ни од тебе. Не знам да ли је са поштом овде све у реду. Ако си ми писала па нисам добио писмо, пиши ми опет али адреси додај: Dr N. FEAUTRIER (POUR M. DIMITRIJEVIĆ) тако је далеко сигурније да писмо не лута по Опсерваторији. И писма шаљи обавезно авионски иначе се може десити да путују и по две три недеље. Ускоро ће наш Цвеки да слави свој јубиларни 0.5⁷⁹⁸ рођендан а ја нећу бити са вама. Пиши ми како си јер овде је без тебе тако празно а немам још ни једно твоје писмо да га читам увече пред спавање. Пиши ми да ли ћеш моћи да дођеш мало код мене и када. Овде се време поква-рило и облачно је али није нарочито хладно и већина људи иде само у сакоима. Ја радим, и доста сам одмакао са послом, већ му сагледавам крај и видим да могу да га завршим за предвиђено време.

Пиши ми. Пуно те воли

Миша.

**22 Миланово писмо из Медона Љиљи,
од 27. новембра 1978.**

Миша

OBSERVATOIRE DE PARIS – MEUDON
DEPARTEMENT D'ASTROPHYSIQUE FONDAMENTALE

Meudon, le 27. XI 1978
5, PLACE JANSSEN
92190 – MEUDON
TEL. 027-75-70

Драга Љиљице,

Твоје писмо ме је јако обрадовало и стално га читам и прочитавам. Када добијеш ово писмо мој повратак већ неће изгледати тако далек.

⁷⁹⁸ Односно Миланов син Владимир напуниће шест месеци.

Ја сам у суботу био мало у скитњи у Ремсу. То је диван град и тако ми је жао што ти ниси са мном. Ремс и околина нарочито град Епернеј кроз који сам прошао су постојбина Шампањца.

У недељу сам био позван у резиденцију нашег амбасадора на пријем поводом 29. XI. Било је лепо али сам био тако сам и замишљао сам како ми не би било досадно и како би се лепо забављао да си и ти била ту.

Скитао сам се остатак дана по париским музејима а увече сам пре спавања опет читао твоје писмо и замишљао како изгледа наш Зуба.

Пиши ми како си и како наши зуби напредују. Воли те и једва чека да те загрли
Миша.

**23 Миланово писмо из Медона Љиљи,
од 6. децембра 1978.**

Миша

OBSERVATOIRE DE PARIS – MEUDON
DEPARTEMENT D'ASTROPHYSIQUE FONDAMENTALE

Meudon, le 6. XII 1978.

5, PLACE JANSSEN

92190 – MEUDON

TEL. 027-75-70

Драга Љиљице,

Примио сам јутрос твоје треће писмо које ме је јако обрадовало. Тако сам срећан када знам да сте ти и Цвеки добро. Примио сам и разгледницу од Маме и Лидије из Атине.

Ја сам у петак био пословно у Руану и то је био најхладнији дан овде, температура је била испод нуле и све баре су биле залеђене. Иначе сада је овде облачно суво и релативно топло. Температура је између 5 и 10 степени тако да је клима изванредна. У суботу сам скитао цео дан. Био сам у Сен Денију где су гробови француских краљева, на гробљу паса у Аснијеу и у дворцу Франсоа Првог у Сен Жермен ан Ле одакле сам ти се јавио. У недељу сам скитао по Париским музејима а у понедељак увече био сам на вечери код Др Паскала Сотировског највећег живог југословенског астронома и то је за мене био велики доживљај. Сада радим пуном паром и остајем у рачунском центру до касно увече.

Пишем ти у рачунском центру чекајући да ми прође један програм. Још не знам тачан сат доласка, пошто, да би резервисао место, треба да одем у радно време до Лионске станице (то је једна од Париских железничких са које полазе возови за југ Француске, Лион, Италију и Југославију) и да видим како стоји ствар са слободним местима јер су ме упозорили да ће пола Француске од 22. до 25. покушати да отпутује на скијање у Швајцарске Алпе а сви наши радници кући. Ако не буде било места у кушету поћи ћу дневним возом 22. или 23. а

у Београд ћу стићи 24. или 25. али ћу ти јавити тачно време доласка чим га будем знао и то, ако не буде времена за писмо, телеграмом или телефоном. Пиши ми још који пут јер ме твоја писма тако радују и умирују и чине ми лакшим то што не могу да те загрлим. Пуно те воли и поздравља, твој

Миша.

**24 Миланово писмо из Медона Љиљи,
од 12. децембра 1978.**

Миша

OBSERVATOIRE DE PARIS – MEUDON
DEPARTEMENT D’ASTROPHYSIQUE FONDAMENTALE

Meudon, le 12. XII 1978.
5, PLACE JANSSEN
92190 – MEUDON
TEL. 027-75-70

Драга моја Љиљице,

Ја се тако бринем да нам Цвеки не добије Овчије богиње. Доји га јер ти имаш природно заштитно средство ако си их преболела а оно се преноси помало и млеком.

Ја никако да нађем слободног времена да одем до станице али у сваком случају кренућу из Париза или 21. увече или 22. и у Београд стићи 24. или 25. око 9 ујутро, возом који долази из Венеције. То је најудобнија варијанта за пут јер директан воз је јако заморан (27 сати пута), страшно неудобан и прљав и незгодан, јер по реду вожње стиже у 10 увече а никада не стигне на време. Ја сам дошао у поноћ а Лесаж је, кад је путовао из Париза, стигао у 3 ујутру. Ја ћу ти јавити телефоном када тачно сазнам, али сматрај за сигурно да ћу 24. XII око 9 ујутру стићи у Београд. Ако то не буде било могуће телефонираћу ти из Венеције 23. око подне. (На пример ако нема места у кушету).

Ја већ бројим дане а када ти добијеш ово писмо наш сусрет неће бити тако далеко. Ако мислиш да ћу добити твоје писмо пиши ми још једном јер то ме јако обрадује и веома много значи. Овде је време дивно и топло и уопште немам утисак да је децембар месец. Већина људи иде у сакоима и по парковима је трава зелена, мада је лишће опало. Воли те и обожава, твој

Миша.

**25 Писмо Николе Цветковића Милану,
од 24. јануара 1980.**

24. I 1980.
Лесковац

Драги братићу и остала фамилијо,

Требало је да ти се јавим са Хвара, а ево ме у зимљивом Лесковцу. Прво полетање је одложено због Љубишиних заушки, а данас је од исте бољке, Вла-

да у болници. И Дуда се надула од заушки! Тако је одлазак на Хвар одложен на неодређено време.

Братићу мој, истински ме обрадује сваки твој нови текст, прилог, чланак. Молим те да ми редовно и убудуће шаљеш све што објавиш, а онда увек можеш рачунати на резерву која ти је код мене обезбеђена. На сличан начин настојаћу да ти узвратим.

Братићу, твоја стваралачка продуктивност може да буде мач са две оштрице. Понекад се прибојавам да расипаш знатан део енергије на мање захвате, можда на квантитет, а за подухвате онда мањају снаге. У тренуцима смираја и неиспуцавања „на мало“ – гусну се неопходне стваралачке енергије за оне тако драгоцене и потребне усхите! Надам се да су и ови мањи уже стручни радови део једне шире концепције! Сажимај енергије за подухвате!!

Уз премишљања о примедбама на закључно поглавље моје тезе, радим на студији о учешћу лесковачких скојеваца у међународном радничком покрету (о томе нико није „прословио“ нешто значајније). Објавио сам серију лирско-медитивних записа са путовања по Медитерану и из Шпаније (у „Омладинским новинама“). Намеравам да припремим књигу књижевно-критичких текстова. Натрунио сам ту поприлично. Прилично сам „усамљен“ у својим настојањима; Дуда је мало уз мене, па и у тим околностима тешко се остварује подухват. Надам се да си ти боље среће.

Велики Владимир је сигурно све моћнији, уз Љиљу и тебе. Волео бих да се крајем фебруара видимо на Хвару, дотле ће се средити све невољштине!

Од мојих планова да се видимо приликом долазака у Београд – ништа. Некако се загубим скоро волшебно!

Великог момка, тебе и драгу Љиљу
Топло поздравља Кокан са својима.

**26 Миланово писмо Николи Цветковићу,
од 9. фебруара 1980.**

9. II 1980.
Београд

Драги брате,

Хвала ти на књизи и опширном писму. Надам се да су Влада и Дуда већ боље и да им све то неће баш много тешко пасти, ако болница уопште може да не падне тешко.

Ја бих био веран читалац твоје серије чланака у „Омладинским новинама“ али на жалост нисам знао за њу. Ипак се надам да ћу их једном добити од тебе.

Шаљем ти фотокопију мог чланчића који је управо изашао у „Политици за децу“. Твоје писмо ме је навело на размишљање и побудило да ти изнесем план за 1980. годину. Било би ми драгоцено мишљење твога критичког духа о

њему. Прво ћу ти набројати чланке послате издавачима, јер они после рецензије захтевају још додатног рада.

1. Миланковићеви погледи на Ајнштајново схватање брзине светлости, *Васиона*;
2. Шта се догодило у физици током последње деценије III, *Млади физичар*;
3. Milutin Milanković and an attempt for explaining Michelson – Morley experiment, *Дијалектика*;
4. Ка спољним планетама, *Васиона*;
5. М. Dimitrijević, N. Feautrier, S. Sahal-Bréchet, Comparison between quantum and semiclassical calculations of the electron impact broadening of the Li I resonance line, *Journal of Physics B: Atomic and Molecular Physics* (енглески);
6. М. Dimitrijević, N. Konjević, On the importance of the pulse shape for the laser beam target interaction (О значају облика импулса за деловање ласерског зрака на мету), *Optics and Laser Technology*.

План за 1980.

А. Штарково ширење

1. Штарково ширење двоструко и троструко јонизованих атома

Фундаменталан чланак у коме се развија једна нова теорија, модификација постојеће, дају таблице за ширине око 200 линија двоструко и троструко јонизованих атома према четири теорије од којих су две наше и резултати се пореде са постојећим експерименталним и теоријским подацима.

1. чланак за J.Q.S.R.T. (сепарати са жутим корицама) и један чланак за конференцију;

2. Испитивање температурске зависности семикласичне теорије на једном, двапут и трипут јонизованом азоту

1. чланак за J.Q.S.R.T.;
1. чланак за конференцију.

3. Семиемпиријска формула за Штарково ширење јона сличних земноалкалним металима.

1. чланак за конференцију

4. Штарково ширење неутралног цинка.

1. чланак за *Оптика и спектроскопија*;
1. чланак за конференцију

Б. Теорија расејања

5. Нумеричка симулација судара електрон – хелијум у циљу испитивања класичних закона у близини прага за нееластично расејање.

2. чланка за *Journal of Physics B*;

1. чланак за конференцију.

Ц. Интеракција ласерског зрачења са материјом.

6. Испитивање утицаја облика импулса и ставарања плазме испред мете на оштећење стаклене мете.

1. чланак за конференцију.

Д. Остало.

7. Издавање књиге Института за примењену физику, која би садржавала апстракте радова сарадника.

Е. Популарни чланци.

8. Јупитер, *Васиона*;

9. Сатурн, *Васиона*;

10. Јупитер, *Политика за децу*;

11. Шта се догодило у физици током последње деценије IV, *Млади физичар*.

Ф. Остало на чему ћу радити у 1980. а што ће вероватно почети да даје резултате тек у 1981. или касније (У 1980. можда неки радић за конференцију).

12. Развој експерименталне методе за мерење Штаркових параметара у инфрацрвеној области спектра.

13. Утицај процеса симетризације на минимални сударни параметар у семикласичној теорији.

14. Утицај закривљености путање пертурбера на далека крила водоникових линија.

15. Апроксимативна квантна теорија Штарковог ширења.

16. Развој нове експерименталне методе за мерење ширине линија помоћу ласера.

17. Развој новог уређаја за добијање густе плазме што би омогућило мерење Штаркових параметара високојонизованих атома на већим густинама и температурама него у досадашњим радовима.

18. Испитивање регуларности које се јављају код Штаркових параметара у изоелектронским низовима, код хомологих атома и јона у зависности од различитих атомских параметара.

19. Припрема за писање једног прегледног чланка посвећеног Штарковом ширењу вишеструко јонизованих атома, који би испунио цео број часописа *Physics Reports*, који се издаје у Холандији.

20. Припрема за писање једне књиге о ласерској обради материјала, која би била прва такве врсте на нашем језику.

Планиране конференције у 1980.

- Јун, Задар, 22. ЕТАН у поморству.
- Јул (7-11), Берлин, V међународна конференција о облику спектралних линија.
- Август (25-30), Дубровник, V SPIG.
- Септембар (3-5), Дубровник, V ESCAMPIG.
- Септембар 17. – октобар 10, Хвар, XI међународна школа УНЕСКа за астрономе (Позван сам да одржим једно уводно предавање из астрономске спектроскопије. Вероватно нећу остати цело време).
- Конференције и путовања на која ћу можда ићи.
- Октобар, Брела, VII Југословенски конгрес математичара, физичара и астронома.
- Мај, јун?, Илок? (можда Плитвице), II семинар југословенских атомских и молекуларних физичара.
- Октобар – новембар, Париз (Медон), Две недеље ако добијем паре (врло тешко).

Као што видиш у сосу сам до гуше. Наравно, имам и сараднике али посла има врло много. Раније, био сам у стадијуму када идеје нису тако брзо навирале. Сада имам пуно идеја али мало времена, јер чланак чини 1% идеје и 99% зноја. У сваком случају нове проблематике више не отварам а исто прекинуо сам писање „Новости и бележака“ за *Васиону*. Ипак, одрећи се било чега врло је тешко. На интеракцији ласерског зрачења са материјом морам да радим по службеној дужности, пошто радим у лабораторији за физику и технику ласера. Писање популарних чланака ми причињава задовољство и тера ме да будем у току ствари. Сем тога то је једина моја активност која се економски исплати. За овај чланчић који ти шаљем, хонорар је 200.000 старих динара.

Што се кућне подршке тиче, она је на речима безрезервна али на делу, мој радни учинак код куће је мали, јер када сам у најдубљој концентрацији, или треба нешто да купим или да придржим Владу, или тако нешто што се увек нађе.

Све вас пуно поздрављају
Владимир, Љиља и Миша

**27 Писмо Николе Цветковића Милану,
од 29. априла 1980.**

29. IV '80.
Лесковац

Драги братићу, Љиљо и Велики Владимире,

Жао ми је што сте пројездили кроз Лесковац а нисте се ни јавили. Ово је ипак Мишин родни град који га и признаје за свог песника!

Шаљем Вам два примерка листа „ЈОН“ у коме су неке моје писаније што Вас евентуално могу занимати.

Запис са пута по Медитерану је задњи у серији објављених; а писанија о Радничком покрету занимљива је због помињања С. Димитријевића, ту је лирска писанија о аматерима.

Братићу, покушаћу да ти комплетирам лирско медитативне записе из Шпаније и са Медитерана; они су највећим делом објављени 1979.

Тезу сам предао ментору на још једно читавање. Преобимна је, 460 страна.

Љубиша је са ангином. Никако да се прочита.

Радим на обимнијој писанији о револуционарној делатности С. Димитријевића у Паризу, и спремам се за могући боравак у Француској.

Топло и од срца поздравља
Вас Кокан са својима.

**28 Писмо Николе Цветковића Милану,
од 23. јуна 1980.**

23. VI 1980.

Драги братићу и лепа фамилијо,

У неколико махова, ових дана, примио сам твоје прилоге и сепарате, па ево да ти узвратим.

Ово је део мог излагања на једном научном скупу који се бавио историјом Партије и Скоја. Ту је понешто забележено о мом великом Учитељу (а вероватно и твом), о његовој партијско-политичкој активности у Паризу. Недавно је у „Нашем стварању“ изашао и један текст о учешћу С. Димитријевића на

Бриселској конференцији против рата и фашизма 1936 год. Надам се да ћу обезбедити нешто од сепарата и ту ће бити, братићу, и за тебе.

Договорићемо се, драги моји, да се у току лета сви нађемо у Лесковцу, када сте нас на путу за Грчку мимоишли. Још увек нам нису прецизиране појединости око одмора па ћемо се накнадно договорити. Дуда и ја бисмо желели да будете наши гости, па ћемо се у томе смислу договорити. Из данашњег писма видим да од почетка јула одсуствујеш, странствујеш. Ми такође у јулу намеравамо да користимо годишњи одмор, можда од 5-ог, а можда од 15-ог VII. Ништа немамо резервисано због смераног пута у Француску који се одлаже за септембар.

Сви су овамо добро, мислим на многобројну фамилију. И Градимир се лепо средио, и у стану, такође. Перица нешто зида. Душан обнавља намештај...

Врућинштина је, повремено идемо на купање до Власотинца.

Дуда је преоптерећена, то мало компликује породичну ситуацију, али је ипак све боље.

Тебе и твоје животне лепоте и чарости
Братски поздравља Кокан са својима.

**29 Миланово писмо из Медона Љиљи,
од 4. новембра 1980.**

OBSERVATOIRE DE PARIS

Meudon, le 4. 11. 1980.
SECTION D'ASTROPHYSIQUE
92190 MEUDON
TEL. 534-75-30

Драга Љиљице,

Ја сам стигао у Медон и дивно сам се сместио. Овде је све исто као када смо задњи пут били заједно. Једино што сада испред сваке кафане на Монпарнасу стоји сандук са остригама и сандук са измрвљеним ледом на коме су разне врсте рачића. Ја сам се у одласку задржао у Виченци, Бреши и Милану у коме сам био на нашим местима. Јуче сам радио цео дан и само сам увече отишао до Бобура а и данас ћу гледати да урадим што више. У недељу сам се шетао цео дан. Био сам у палати Субис бившој палати војводе од Гиза у којој је сада Музеј француске историје, затим сам посетио Музеј холографије и новоотворени Форум на халама. Иначе овде је све поскупело и ја сам хтео да видим колики је курс динара али су ми у оној мењачници испод станице Монпарнас, рекли да динаре више не мењају. Ипак, овде се осећам дивно, могу да радим оно што волим и само када би ти и Влада били ту имао бих све што могу да пожелим. До мене се налази једна јапанска породица, муж жена и троје деце који се по цео дан јуре ходницима и парком и уживају. Лесаж је данас у подне кренуо за Београд. Показивао сам му Владине старе слике и он се најавио да ће доћи да види и оригинал. Пуно поздрава из Медона шаље ти и обожава те твој Миша.

**30 Писмо Николе Цветковића Милану,
од 14. априла 1981.**

14. IV 1981.
Лесковац

Драги братићу, Љиљо и Велики Владимире,

Прилика је да нам се испуни давнашња заједничка жеља да се видимо, овде, у завичају умних Димитријевића и у мом отачеству. Зато хитам да Вас позовем да нам за Први мај дођете још пре 30-ог овог месеца, те да сви заједно у здрављу и весељу проведемо празничне дане. Били бисте Дудини и моји гости. Испланираћемо излете колима по околини коју је мој врли братић пешице походио. Само да нас време послужи. Вашој лепој породици биће на расположењу соба у новом стану где сада живимо, а и Великом Владимиру ће, надамо се, овамо пријати. Зато Вас молимо да предстојеће празничне дане посветите лесковачком делу фамилије.

Тезу сам поодавно предао. Пишем веома помно свакојаке којештарије. У неким се и губим. Обогаћу нас заједнички разговори и искуства.

Радује ме сваки тај објављени текст и све је већа моја обавеза да том дивном и великом, истински великом делу посветим одређену списатељску пажњу.

Недавно сам поново боравио у Београду. Посетио сам сестру Нину. Са Дудом смо одсели код „Славије“, али због превеликих обавеза није било прилике за наше братско и фамилијарно виђење.

У нади и са радошћу за што скорији сусрет.

Све Вас поздрављају и воле Дуда
и Кокан са својима.

**31 Писмо Николе Цветковића Милану,
од 9. фебруара 1986.**

9. II '86, Хвар

Драги моји,

Ни Хвар није ове зиме био пролећно осунчан, бескрајно је кишило.

Теча је доста добро са здрављем, што је охрабрујуће. Ускоро смо у Београду. Братићу, помињали смо тоталитет твог приступа науци из новог природотворног угла.